

**המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון**

**מקבלי גמלאות אמהות
1996-1999**

מאת: תמי אליאב

ירושלים, אדר התשס"א, מרס 2001

הקדמה

מינהל המחקר והתכנון של המוסד לביטוח לאומי מציג פרסום נוסף על נשים שקיבלו גמלאות אמהות מהמוסד לביטוח לאומי בשנים 1996-1999.

הפרסום מתרכז בעיקר בגמלאות אמהות שהן מחליפות שכר: גמלה לשמירת הריון ודמי לידה.

בפרסום זה שני חידושים. לראשונה נסקרו כל הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון בשנים אלה, ולא עוד נתונים על-פי מדגם, כפי שהיה עד כה. הדבר התאפשר בזכות מיכון הגמלה שנעשה ב-1996. כמו כן מוצגים לראשונה ממצאים על אבות שיצאו לחופשת לידה בשנים 1998-1999, בעקבות תיקון החוק ממאי 1998.

את הפרסום הכינה תמי אליאב מהאגף להערכת גמלאות מחליפות שכר שבניהולה של דליה גורדון.

תודתנו נתונה לעובדי מינהל המחקר אשר סייעו בהוצאת פרסום זה - למזל ג'אנו ולחיה רבין אשר הכינו ועיצבו את הלוחות שבפרסום, ולמזכירות אוראל אבוטבול, אני כהן-פרישמן ונירה עמיר, אשר עמלו בהדפסה. למיה עורב-הטל אנו מודים על העריכה הלשונית של החומר.

כמו כן, נתונה תודתנו לד"ר חיה קטן, מנהלת העניינים הרפואיים, ולשולה זלצר, מנהלת אגף ילדים ואמהות – על הערותיהן המועילות.

לאה אחדות
סמנכ"לית מחקר ותכנון

ת ק צ י ר

פרסום זה כולל נתונים סטטיסטיים על נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון, נשים שקיבלו דמי לידה וגברים שקיבלו דמי לידה לאב.

הנתונים מבוססים על הקבצים השנתיים לתשלום גמלאות אלה, וכן על סקר שנערך בקרב גברים שקיבלו דמי לידה. הנתונים על הגמלה לשמירת הריון ועל דמי לידה לאב מתפרסמים לראשונה.

בשנים 1999-1996 מספר הנשים שקיבלו גמלאות גדל בהתמדה: מ-3,058 נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון ב-1996 ל-3,886 ב-1999. מספר הנשים שקיבלו דמי לידה גדל מ-60,800 ב-1997 ל-65,936 ב-1999.

דמי לידה לאב שולמו לראשונה במאי 1998. מאז ועד סוף 1999 קיבלו את הגמלה 281 גברים.

בפרסום נסקרים מאפיינים דמוגרפיים של מקבלי הגמלה וכן מאפייני עבודה ושכר. לגבי נשים שקיבלו שמירת הריון נסקרים גם מאפיינים רפואיים.

תוכן עניינים

עמוד

1

מבוא

8-3

גמלה לשמירת הריון

3

כללי

4

גמלה לשמירת הריון במדינות אירופה

4

נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון מהמוסד לביטוח לאומי

12-9

נשים שקיבלו דמי לידה

9

מאפיינים דימוגרפיים

9

מאפייני תעסוקה ומאפייני שכר

11

עולות חדשות

17-13

דמי לידה לאב

13

דמי לידה לאב במדינות אירופה

13

דמי לידה לאב בישראל

נספח לוחות - שמירת הריון

נספח לוחות - דמי לידה

מבוא

במסגרת ביטוח אמהות מוענקות לילודת הגמלאות האלה:

מענק אשפוז – הוחל לראשונה ב-1954. המענק נועד לממן את הוצאות הלידה והאשפוז של היולדת ושל היילוד והוא משולם ישירות לבית החולים. החל בדצמבר 1993 משולם המענק בשיעור מוגדל בעבור לידת פג.

הביטוח הלאומי גם משתתף בהוצאות הסעתה של יולדת הגרה במרחק רב מבית החולים, אל בית החולים. כאשר הלידה היתה בחו"ל, מענק האשפוז משולם במישרין ליולדת המגישה תביעה.

מענק לידה - המענק נועד לרכישת ציוד ראשוני ליילוד, והוא משולם ישירות ליולדת. שיעור המענק הקבוע בחוק (על פי תיקון חוק מאפריל 1986) הוא 20% מהשכר הממוצע לחישוב הגמלאות. כאשר נולדים בלידה אחת שני ילדים או יותר, מענק הלידה גדול יותר: בעבור תאומים - 100% השכר הממוצע, ולכל ילד נוסף - תוספת של 50% מן השכר הממוצע. בספטמבר 2000 תוקן החוק כך שיוולדת ילד חמישי, שלה ארבעה ילדים נוספים עד גיל 18, זכאית למענק לידה בגובה 40% מהשכר הממוצע.

קצבת לידה - הקצבה משולמת למשפחה שבה נולדו בלידה אחת שלושה ילדים או יותר הנשארים בחיים פרק זמן הקבוע בחוק, כדי לסייע לה להתמודד עם בעיות כלכליות. היולדת זכאית לקצבת לידה חודשית במשך תשעה חודשים. בעבור שלושה ילדים שיעורה 50% מהשכר הממוצע במשך ארבעה ילדים - 75%, וחמישה ילדים או יותר - 100%.

החל בינואר 2000 צורפה לקצבת הלידה, קצבה ששולמה ע"י משרד העבודה והרווחה למשפחות אלה, למשך עשרים חודשים. שיעור הקצבה השתנה והוא נקבע באחוזים מהשכר הממוצע והוא הולך ופוחת במהלך תקופת הזכאות שעומדת כיום על עשרים חודשים.

דמי לידה - גמלה זו נועדה לפצות יולדת עובדת על אובדן שכרה עקב חופשת הלידה שהיא חייבת לקחת על פי חוק עבודת נשים. לדמי לידה זכאית יולדת שכירה, עצמאית, או הנמצאת בהכשרה מקצועית, ואשר בתקופה שקדמה ללידה שולמו בעבורה דמי ביטוח פרק זמן כנדרש בחוק ("תקופת אכשרה"). דמי הלידה משולמים בעבור 6 או 12 שבועות, בהתאם לתקופת האכשרה שצברה היולדת, עד למועד הקבוע בחוק. מנובמבר 1994 דמי הלידה ליום הם בגובה מלוא השכר או ההכנסה הממוצעת ליום, שהיו ליולדת בשלושת החודשים שקדמו להפסקת עבודתה (עם הלידה או לפנייה), ולא יותר מן הסכום המירבי הקבוע בחוק, בניכוי מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ומס בריאות במקור. אפשר להתחיל לקבל דמי לידה לפני מועד הלידה המשוער, אך לא יותר מאשר עבור מחצית חופשת הלידה. בתנאים מסוימים אפשר להאריך את חופשת הלידה בארבעה שבועות לכל היותר.

במאי 1998 התקבל תיקון בחוק למשך 3 שנים, ולפיו יוכל אב להחליף את בת זוגו בחלק מחופשת הלידה לאחר שחלפו 6 שבועות מהלידה ולמשך 3 שבועות רצופים לפחות - ובתנאי שהוא ובת זוגו צברו "תקופת אכשרה" כנדרש בתנאי הזכאות לדמי לידה.

גמלה לשמירת הריון - גמלה לשמירת הריון נועדה לפצות אישה עובדת הנאלצת להפסיק את עבודתה בזמן ההריון עקב סיכון רפואי לה או לעובר, הנובע מההריון. לגמלה זו זכאית תושבת ישראל, עובדת שכירה או עצמאית, ששולמו בעבורה דמי ביטוח לאומי 6 חודשים לפחות מתוך ה-14 שקדמו ליום הפסקת עבודתה עקב הצורך בשמירת ההריון (יצוין, כי תנאי הזכאות לדמי לידה ולגמלה לשמירת הריון דומים). זכאית לגמלה מי שהיתה בשמירת הריון 30 ימים רצופים לפחות. הגמלה משולמת גם בעד כל תקופה נוספת שבה הפסיקה האישה את עבודתה עקב הצורך בשמירת ההריון, בתנאי שתקופה זו נמשכה 14 ימים רצופים לפחות.

בפרסום זה נסקרת אוכלוסיית הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון בשנים 1996-1999 ונשים שקיבלו דמי לידה בשנים 1997-1999. כמו כן יוצגו נתונים על אבות שיצאו לחופשת לידה מאז התקבל התיקון לחוק במאי 1998.

גמלה לשמירת הריון

כללי

מושג "שמירת הריון" בביטוח לאומי מוגדר בסעיף 58 לחוק הביטוח הלאומי: "היעדרות מהעבודה בתקופת הריון המתחייבת בשל מצב רפואי הנובע מההריון והמסכן את האישה או את עובריה הכל בהתאם לאישור רפואי בכתב". זו איננה בחינה הרפואית של שמירת הריון (bed rest), אלא התייחסות לאי היכולת להמשיך בעבודה בגלל בעיות רפואיות הקשורות בהריון או הנובעות ממנו. זוהי הגדרה מרחיבה יותר למושג של שמירת הריון. בעבר ניתנו בבתי הדין לעבודה מספר פסקי דין, שלפיהם נקבע ששמירת הריון אינה מחלה ועל כן אין לשלם ימי מחלה בעבור היעדרות מעבודה עקב בעיות הנובעות מההריון. למרות פסיקות אלה ישנם מקומות עבודה שבהם מעוגן נושא שמירת ההריון בהסכם העבודה והיעדרות עקב שמירת הריון משולמת בידי המעסיק מתוך ימי המחלה המוקצבים לאישה. כך למשל, בכל מקומות העבודה הכפופים לתקשי"ר, שם מוכרת שמירת הריון כמחלה. עקב מצב זה, שבו עדיין נותרו נשים עובדות רבות ללא מקורות הכנסה בעת שמירת ההריון, נוצר הצורך הסוציאלי לדאוג להכנסתן של נשים שמסיבות רפואיות הקשורות בהריון אינן מסוגלות לעבוד.

הגמלה לשמירת הריון, שהוחלה במסגרת חוק ביטוח אמהות בשנת 1991, מאפשרת לאותן נשים לקבל פיצוי על העדר יכולתן להשתכר בתקופה זו. זהו תיקון סוציאלי חשוב, שכן לפני כן הדרך היחידה שעמדה לפני נשים שנאלצו להפסיק עבודתן עקב הריון היתה להגיש תביעה לקצבת נכות ולקבלה על-פי הקריטריונים הקבועים בענף נכות, אחד מהם היא העדר יכולת לעבוד 90 ימים לפחות. מי שזקקו לשמירת הריון לתקופה קצרה מ-90 ימים (60% מהנשים שבשמירת הריון) ולא עבדו במקום עבודה שבו יש הסכמי עבודה כאמור, נותרו ללא מקור הכנסה בתקופה זו.

שיעור הגמלה הוא ממוצע שכרה של האישה ברבע השנה שקדמה לשמירת הריון. עד חודש נובמבר 1995 היה הסכום המרבי לתשלום 25% מן השכר הממוצע לתשלום גמלאות (שכר "על-פי חוק"). מנובמבר 1995 הוגדל הסכום המרבי ל-70% מן השכר הממוצע. מן הגמלה מנוכים במקור מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ומס בריאות. באפריל 2000 שוב הוגדל הסכום המרבי לתשלום והוא עתה מלוא (100%) השכר לפי חוק.

בפרק זה מוצגת סקירה ראשונה של אוכלוסיית הנשים שהיו בשמירת הריון. עד כה לא נאסף מידע כולל על אוכלוסייה זו. מאז 1996, המועד שבו החלו לשלם את הגמלה לשמירת הריון באופן ממוחשב, ניתן לקבל מידע מקיף למדי על מקבלות הגמלה. אין בידינו (ובכלל) מידע על נשים בשמירת הריון שאינן תובעות גמלה, אם משום שהן אינן עובדות, או שהן מקבלות שכר ממעסיקן בעבור מלוא התקופה, אם משום שהן בשמירת הריון זמן קצר מהזמן המזכה בגמלה או מאחר שמצבן הרפואי אינו עונה על הגדרת "שמירת הריון" או מכל סיבה אחרת.

גמלה לשמירת הריון במדינות אירופה

לשם קבלת מידע על גמלה לשמירת הריון במדינות מערב אירופה, ערכנו סקר ב-13 מדינות במערב אירופה. פנינו למוסד שאמור לטפל בתחום זה של הביטוח הסוציאלי (בדרך כלל אמהות/משפחה/בריאות) וביקשנו למלא שאלון קצר, שבו שאלנו האם משולמת באותה מדינה גמלה לנשים שמפאת הריון נאלצות להפסיק לעבוד. אם התשובה היתה חיובית, ביקשנו לדעת מי זכאית לגמלה, לכמה זמן הגמלה משולמת, מה גובהה ולאזהר ענף של הביטוח הסוציאלי שייכת גמלה זו.

קיבלנו תשובות מ-10 מדינות. מהתשובות עולה שגמלה במתכונת המשולמת בישראל אינה משולמת באף לא אחת ממדינות אלה. כדאי להדגיש שייתכן שבמדינות אלה העדרות בגלל מחלה, גם בזמן הריון ומסיבות הקשורות בו, ממומנת על-ידי ביטוח מחלה באותה מדינה.

בשווייץ ובגרמניה לא משולמת כלל גמלה כזו. בנוורווגיה ובשוודיה משולמת גמלה לנשים אשר מפאת הריון אינן יכולות להישאר במקום העבודתה שבו עבדו קודם, ואם לא נמצא להן מקום עבודה חלופי הן זכאיות לגמלה מהמדינה.

באירלנד משולמת גמלת נכות לאישה בהריון או לאחר לידה, שמפאת מחלה (לאו דווקא הקשורה בהריון) אינה מסוגלת לעבוד.

מדינות נוספות שענו לשאלון הן בלגיה, אנגליה, אוסטריה ופינלנד. במדינות אלה אין התייחסות ספציפית לסיבוכי הריון. ניתנת בהן חופשת לידה גם לפני הלידה, כלומר גם לנשים בהריון.

נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון מהמוסד לביטוח לאומי

מקור הנתונים

הנתונים לפרסום זה המתייחסים לשנים 1996-1999 מקורם בקובצי המוסד לביטוח לאומי המשמשים לתשלום הגמלה לשמירת הריון, ובהם נתונים על נשים ששולמה להם הגמלה בשנים אלה. המיון לפי שנים נעשה לפי תאריך התשלום הראשון של הגמלה. מכיוון שהגמלה יכולה להיות משולמת על פני שתי שנים קלנדריות, דרך מיון זו מבטיחה ספירה של כל הנשים שמקבלות גמלה. רוב הנשים מקבלות את הגמלה סמוך למועד ההיעדרות מהעבודה מחמת שמירת ההריון; לכן ספירת הנשים לפי שנת התשלום הראשון מייצגת את הנשים שהיו בשמירת הריון באותה שנה. הנתונים כוללים נשים שילדו בין השנים 1996-1999; לגבי שנת 1999 הנתונים כוללים נשים שתקופת השמירה שלהן הסתיימה. נשים שהמשיכו בשמירת ההריון גם בשנת 2000 – לא נכללו.

מספר הנשים ההרות שנזקקות לשמירת הריון במובן הרפואי או העממי בשלב כלשהו של הריון אינו ידוע. אין רישום מרכזי אחד שאליו מוזרם מידע מרופאי הנשים אשר קובעים את הצורך בשמירת הריון, ואשר בו מרוכז מידע גם על נשים עובדות וגם על עקרות בית. מקור מהימן למידע בדבר היקף התופעה בקרב נשים עובדות נמצא בנתוני הביטוח הלאומי על מספר הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון. מקור זה מוגבל כאמור לפי תנאי הזכאות לגמלה.

כללי

ברוב המקרים נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון באות מתוך קבוצת הנשים שקיבלו דמי לידה (יתכנו כמובן מקרים שבהן אישה קיבלה גמלה לשמירת הריון אך הפילה ולא היתה זכאית לדמי לידה). שתי קבוצות אלה הן נשים עובדות שתנאי הזכאות שלהן לגמלה זהות (חוץ מן העובדה שלגמלה לשמירת הריון נדרש אישור מרופא מומחה למחלות נשים ולידה, הקובע את הצורך הרפואי בשמירת הריון, ושהיא ניתנת בתנאי שנדרשה שמירת הריון 30 יום רצופים לפחות). היחס בין שתי הקבוצות יכול להעיד על היקף התופעה של שמירת הריון בקרב נשים עובדות.

עד אוקטובר 1995 גובה הגמלה היה שכר האישה או 25% מהשכר הממוצע לפי חוק – הנמוך מבין השניים. מנובמבר 1995 גובה הגמלה הוא מלוא שכר האישה ולא יותר מ-70% מהשכר לפי חוק. ניתן להניח שמאז מרבית הנשים העובדות הנזקקות לשמירת הריון מעדיפות פניה אלה לביטוח הלאומי כדי לקבל גמלה על פני קבלת שכר ממעסיקיהם כימי מחלה (גם במקרים שקיימת אפשרות כזו). להלן מוצגת התפלגות הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון לפי שנת התשלום, ושיעורן בקרב מקבלות דמי לידה ובקרב כלל היולדות באותה תקופה.

מהלוח עולה שמספר הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון גדל בהתמדה משנת 1996. שיעורן בקרב כלל היולדות עולה אף היא בהתמדה, ושיעורן בקרב מקבלות דמי לידה עולה מאז 1998. גידול זה אפשר שנובע ממספר גורמים:

א. גידול במספר הנשים העובדות. גידול זה מתבטא גם בגידול במספר הנשים שקיבלו דמי לידה ובשיעור הקבוע של מקבלות גמלה לשמירת הריון מבין מקבלות דמי הלידה בשנים 1996-1997.

ב. גידול במספר הפניות למוסד במקום לקבל תשלום מהמעסיק, כלומר, מיצוי מעמיק יותר של הזכאות לגמלה כתוצאה ממודעות גבוהה יותר של הציבור ושל המעסיקים וכתוצאה מעלייה בגובה הגמלה. גידול זה מתבטא בעיקר בשנים האחרונות.

משנת 1996, עת הופעלה המערכת הממוחשבת, ועד 1999, קיבלו גמלה לשמירת הריון 13,634 נשים. בשנים אלה מספרן עלה בהתמדה מ-3,058 שקיבלו גמלה ב-1996 ל-3,900 ב-1999 - גידול של כ-27%.

לוח מס' 1: נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון, דמי לידה וכלל היולדות (מספרים ואחוזים)

השנה	נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון	שיעור גידול שנתי	נשים שקיבלו דמי לידה		שיעור נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון	
			יולדות	מתוך נשים שקיבלו דמי לידה	מתוך כלל היולדות	מתוך נשים שקיבלו דמי לידה
1996	3,058	..	58,097	121,333*	2.52	5.26
1997	3,195	4.5	60,800	124,478*	2.57	5.25
1998	3,495	9.4	64,545	130,080*	2.69	5.41
1999	3,886	11.2	65,936	124,168**	3.13	5.89

* נתונים מתוך: שנתון סטטיסטי לישראל, מס' 50, 1999.

** מספר הנשים שקיבלו מענק אשפוז.

מאפיינים דמוגרפיים

הגיל הממוצע של הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון (להלן "מקבלות הגמלה") היה 30 בדומה לגילן הממוצע של מקבלות דמי לידה וגבוה קצת מגילן הממוצע של כלל היולדות (ר' לוח מס' 2 שבנספח).

96% ממקבלות הגמלה היו נשואות, 1.7% רווקות ו-2.3% גרושות. ב-4 השנים הנסקרות לא השתנה שיעור הנשים הנשואות, אך היו תנודות בשיעור הגרושות והרווקות (ר' לוח מס' 3 שבנספח). בהשוואה לנשים שקיבלו דמי לידה, אחוז הנשואות גבוה קצת יותר ואחוז הגרושות והרווקות נמוך יותר.

בשנים 1998-1999, שיעור הנשים שלמדו יותר מ-10 שנים היה גבוה ביותר: כ-55% ממקבלות הגמלה למדו 10 עד 12 שנים וכ-39% נוספים (בסה"כ 94%) למדו יותר מ-12 שנים. הנתונים לגבי שנים קודמות פחות מהימנים, כיוון ששיעור הנשים שלא מסרו את מספר שנות הלימוד שלהן גבוה. נתונים אלה מתאימים לנתונים הארציים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על מספר שנות הלימוד של נשים יהודיות בנות 18-44. גם שם שיעור הנשים שלמדו יותר מ-10 שנים גבוה מאוד, כ-90%.

מאפייני תעסוקה

מרבית הנשים שקיבלו גמלה היו שכירות – כ-94%, 4% עצמאיות והיתר חברות קיבוץ או מושב שיתופי. גם מאפיין זה קבוע לאורך השנים שנבדקו ואף הוא דומה למאפייני הנשים שקיבלו דמי לידה (ר' לוח מס' 5 בנספח).

על-פי החוק, תשלום הגמלה לשמירת הריון מותנה בכך שהאשה אינה זכאית לגמלה ממקור אחר בעבור אותה תקופה. מבין הנשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון, 90% לא קיבלו תשלום ממקור אחר על תקופת היעדרותן מהעבודה. 10% הנותרות קיבלו תשלום ממקור נוסף על הביטוח הלאומי על חלק מתקופת היעדרותן מהעבודה, כדלקמן: 8% - דמי מחלה מהמעסיק, ונראה שכאשר הסתיימה מכסת ימי המחלה (או בגלל סיבה אחרת) פנו לקבל גמלה מהביטוח הלאומי. 2% קיבלו דמי חופשה מן המעסיק, או דמי פגיעה מן הביטוח הלאומי או דמי מחלה שלא מן המעסיק, ותשלום בעבור יתרת תקופת שמירת ההריון קיבלו מן הביטוח הלאומי (ר' לוח מס' 9 בנספח). אין לדעת מהנתונים כמה מהנשים שהעדיפו להגיש תביעה למוסד וקיבלו גמלה על מלוא התקופה היו יכולות לקבל החלפת שכר גם מהמעסיק, ולהיפך: מה מספרן של הנשים שלא תבעו גמלה משום שקיבלו שכר ממעסיקיהן בעבור תקופת היעדרותן מהעבודה.

גובה הגמלה המשולמת לאישה הוא מלוא שכרה ולא יותר מ-70% מהשכר הממוצע במשק.¹ כ-64% ממקבלות הגמלה קיבלו אותה לפי שכרן ורק כ-36% קיבלו את המקסימום - 70% מהשכר הממוצע במשק (ר' לוח מס' 8 שבנספח). עובדה זו מאששת את הנתונים הידועים על כך ששכר הנשים העובדות נמוך ואצל רובן השכר אינו עולה על 70% מהשכר הממוצע. עובדה זו באה לידי ביטוי גם בגובה דמי הלידה של הנשים (ר' להלן "נשים שקיבלו דמי לידה").

¹ כאמור, בשנת 2000 הועלה הסכום המרבי לתשלום למלוא השכר הממוצע.

גובה הגמלה היומי הממוצע ב-1999 היה 108.5 ש"ח שהיוו 54.5% מהשכר הממוצע. בלוח מס' 2 מוצג גובה הגמלה ליום במחירים שוטפים וקבועים והאחוז שלה מהשכר הממוצע.

לוח מס' 2: סכום הגמלה לשמירת הריון בממוצע ליום במחירים שוטפים וקבועים (ש"ח) וכאחוז מהשכר היומי הממוצע

שנה	גמלה לשמירת הריון בממוצע ליום		
	מחירים שוטפים	מחירים קבועים (1998)	כאחוז מהשכר הממוצע
1996	73	84	44.9
1997	89	94	49.2
1998	99	99	50.8
1999	109	104	52.4

מהלוח עולה שבין השנים 1996 – 1997 עלתה הגמלה עלייה ריאלית גבוהה של כ-12%. בנובמבר 1995 הועלה המקסימום לתשלום מ-25% ל-70% מהשכר הממוצע לפי חוק. יתכן שעלייה זו מבטאת את הגידול במספר התביעות של נשים בעלות שכר גבוה (מהסכום המרבי הקודם) שלפני התיקון לא פנו כלל לקבלת הגמלה. גם בשנים האחרות עלתה הגמלה ריאלית, בשיעור גבוה יותר מן העלייה הריאלית בשכר הממוצע.

מאפיינים רפואיים

בין המאפיינים הרפואיים ניתן לכלול את אורך תקופת ההיעדרות מן העבודה, שלב ההריון שבו האישה נעדרה מהעבודה והסיבות שבגללן אושרה היעדרות זו. סיבות ההיעדרות מהעבודה לא יפורטו בסקר זה ואנו מקווים להביאם בסקרים הבאים. מאפיין מעניין נוסף הוא מספר תקופות שמירת ההריון - האם היעדרות מן העבודה היתה רצופה או מקוטעת.

על מהות שמירת ההריון ניתן ללמוד מן העיתוי על פני תקופת ההריון בו האישה נעדרה מעבודתה כלומר באיזה שליש מתקופת ההריון האישה לא עבדה עקב בעיות רפואיות הקשורות בהריון. בלוח מס' 3 מוצגת שכיחות התשלומים ששולמה לנשים שקיבלו את הגמלה לפי שליש ההריון.

לוח מס' 3: תשלומי גמלה לשמירת הריון לפי שליש ההריון (אחוזים)

שנה	סך הכול	שליש I	שליש II	שליש III
1996	100.0	14.7	29.1	56.2
1997	100.0	14.7	28.9	56.4
1998	100.0	13.7	28.5	57.5
1999	100.0	13.2	28.3	58.5

מהלוח עולה, שלאורך השנים התפלגות התשלומים לפי שליש ההריון דומה - התחלקות שמירת ההריון על פני תקופת ההריון היא ללא שינוי. עוד עולה, כי מרבית התשלומים נעשו בשליש האחרון של ההריון, וכן כי מרבית מקבלות הגמלה היו בשמירת הריון גם בשליש האחרון של הריון.

זווית נוספת המציגה את תקופת שמירת ההריון, מתייחסת לעיתוי שמירת ההריון של הנשים: שכיחות הנשים שהיו בשמירת הריון בשליש הראשון בלבד, בשליש השני בלבד, בשליש השלישי בלבד וכל צירוף שלהם. נתון זה מוצג להלן (בלוח מס' 4) לגבי נשים ששמירת ההריון שלהן הסתיימה.

לוח מס' 4: נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון לפי תקופת השמירה (אחוזים)

1999

כל התקופה	שליש I+II	שליש III+I	שליש III+II	שליש III בלבד	שליש II בלבד	שליש I בלבד	סך הכול
11.6	4.3	0.5	25.6	53.7	2.1	2.0	100.0

מלוח מס' 4 עולה, שמרבית ההיעדרויות מהעבודה מסיבות הקשורות בהריון מתרחשות בסוף ההריון - בשליש השלישי בלבד או כבר מן השליש השני ועד סוף ההריון. מיעוט של הפסקות עבודה מתרחשות בשליש הראשון להריון.

עוד עולה מן הנתונים ששמירת הריון ממוצעת אורכת יותר מ-90 יום. פרק זמן זה דומה בשנים האחרונות. משך שמירת ההריון מוצג בלוח מס' 5 שלהלן (ר' גם לוח מס' 10 שבנספח).

לוח מס' 5: ממוצע מספר ימי שמירת הריון

1999 – 1996

שנה	מספר ימים ממוצע
1996	93
1997	95
1998	92
1999	85

אשר למספר תקופות שמירת ההריון: אם האישה נעדרה ברציפות מהעבודה במהלך הריונה, מונים לה תקופה אחת של שמירת הריון; אך אם היא חזרה לעבודה לאחר היעדרות בשל שמירת הריון ואחר-כך הפסיקה עבודתה שוב, נמנות לה מספר תקופות של שמירת הריון – כמספר הפסקות העבודה. מלוח מס' 11 שבנספח עולה שרובן המוחלט (94% - 96%, תלוי בשנה) של הנשים שקיבלו גמלה שהו בשמירת הריון ברציפות, והיתר נעדרו מן העבודה בשתי תקופות במשך הריון. אחוז זניח חזרו לעבודה והפסיקו שוב שלוש פעמים.

נשים שקיבלו דמי לידה

בחלק זה יוצגו מאפיינים דמוגרפיים ותעסוקתיים ומאפייני שכר של נשים שקיבלו דמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי בשנים 1997-1999.

מספר הנשים המקבלות דמי לידה עולה בהתמדה מדי שנה: בשנת 1997 קיבלו דמי לידה 60,800 נשים ב-1998 - 64,545 (גידול של 6.2%) וב-1999 - 65,936 (גידול של 2.2%). הגידול במספר המקבלות דמי לידה בשנים אלה קטן לעומת השנים 1993-1995: כ-8% לעומת כ-14% בהתאמה. מתחילת העשור גדל מספר המקבלות דמי לידה בכ-52%.

לגידול זה שני גורמים אפשריים:

הגורם האחד הוא הגידול במספר הנשים המשתייכות לכוח העבודה² (ר' לוח מס' 1 בנספח) - בשנים 1997 - 1999, גדל ב-4.3% מספר הנשים הנשואות בכוח העבודה. בקבוצת הגיל 25-34, שבה מרבית הנשים היולדות, שיעורן גדל ב-3.2%, ובקבוצת הגיל 35-54 הוא גדל בכ-3.9%. הגורם השני הוא גידול של כ-2% במספר היולדות, שמקורו בגידול האוכלוסייה בישראל.

מאפיינים דמוגרפיים

מן הנתונים שיוצגו להלן ניתן ללמוד על מאפייניהן של הנשים העובדות בגילאי הפריזון. מאפיינים אלה נשארו דומים לאורך השנים. שינויים מסוימים נצפו בגיל הנשים ובמצבן המשפחתי.

בשנים 1997-1999 הגיל הממוצע של הנשים שקיבלו דמי לידה היה כ-30 - גיל שנשאר יציב במהלך השנים מ-1985. הגיל הממוצע של כלל היולדות⁽¹⁾ בשנים אלה היה כ-28, ואף הוא נשאר יציב במהלך השנים. מלוח מס' 3 שבנספח עולה, כי בשנים האחרונות נשמרת יציבות בחלקן של בנות 40 ויותר מבין מקבלות דמי הלידה - כ-4% מכלל המקבלות - זאת לאחר שבין 1985 ל-1994 גדל בהתמדה חלקן בקרב מקבלות דמי הלידה.

בלוח מס' 4 שבנספח מוצגות הנשים שקיבלו דמי לידה בשנים 1997-1999 לפי מצבן המשפחתי. מהלוח עולה שחלקן של הרווקות בקרב מקבלות דמי לידה עולה בהתמדה, בעוד שחלקן של הנשים הנשואות והגרורות יורד במקביל.

מתחילת שנות התשעים הוכפל חלקן של הרווקות בקרב מקבלות דמי לידה מכ-1% בשנת 1993 ועד לכ-2% ב-1999.

מאפייני תעסוקה ומאפייני שכר

הנתונים על נשים שקיבלו דמי לידה משקפים את מצבן התעסוקתי ואת שכרן של נשים בגיל הפריזון. מהנתונים עולה שמרבית הנשים הללו (כ-95%) היו שכירות, 3% עצמאיות והיתר חברות קיבוץ או חברות

² מקור: שנתון סטטיסטי לישראל, 1999.

מושב שיתופי (ר' לוח מס' 5 שבנספח). במהלך השנים, מ-1980, חלקן של חברות קיבוצים ומושבים שיתופיים הלך וירד מכ-6% ב-1980 לכ-2% ב-1999, בעוד שחלקן של השכירות עלה מכ-90% לכ-95% ושל העצמאיות מ-2.1% ב-1985 לכ-3% ב-1999. יש לציין כי בחלקן של העצמאיות בקרב מקבלות דמי לידה יש מעט תנודות סביב 3%.

בכלל הנשים המועסקות המגמה דומה: ירידה בחברות קיבוצים מכ-6% ב-1990 ל-3% ב-1998. גם חלקן של העצמאיות ירד מ-4.3% ב-1990 ל-4% ב-1998 (ירידה של כ-7%). זוהי מגמה הפוכה למגמה שנצפתה בקרב נשים שקיבלו דמי לידה. משמעותה כנראה גידול במספר העצמאיות הצעירות ולכן שיעורן בקרב מקבלות דמי הלידה מתקרב לשיעורן בקרב הנשים בכלל. במקביל עלה שיעור השכירות מ-86% ב-1990 ל-90.7% ב-1998 (כ-5.5%). חלקן של השכירות בקרב כלל העובדות נמוך מחלקן בקרב מקבלות דמי הלידה.

רובן המוחלט של הנשים שקיבלו דמי לידה (כ-93%) השלימו תקופת אכשרה של 10 מ-14 החודשים שקדמו להפסקת עבודתן, ועקב כך היו זכאיות למלוא התקופה (84 יום). מלוח מס' 6 עולה שישנה ירידה מתונה אך עקבית בשיעור הנשים שתקופת האכשרה שלהן היא 10 חודשים ועלייה בשיעור הנשים שתקופת האכשרה שלהן היא של שישה חודשים (מתוך 14 החודשים שקדמו להפסקת עבודתן) ועל כן זכאיות למחצית התקופה בלבד. בשיעור הנשים שתקופת האכשרה שלהן היא של 15 חודשים (מתוך 22 החודשים שקדמו להפסקת עבודתן) המגמה מעורבת: ירידה בשיעורן ובשלושת השנים האחרונות עלייה. המגמה העולה מהלוח מעידה על כך שבקרב אוכלוסיית היולדות ישנן יותר עובדות חדשות שעבדו פרקי זמן קצרים בתכוף ללידה.

מרבית הנשים (כ-70%) שקיבלו דמי לידה עבדו במשרה מלאה (ר' לוח מס' 7). מאפיין מעניין נוסף הוא מועד הפסקת העבודה. על-פי החוק ניתן להתחיל לקבל דמי לידה החל מ-42 יום לפני מועד הלידה המשוער ועד מועד הלידה. מרבית הנשים (62%) הפסיקו לעבוד ביום הלידה, ולא קודם. מלוח מס' 8 שבנספח עולה שבשנים האחרונות שיעור הולך וגדל של נשים מפסיקות לעבוד לפני יום הלידה, אף שעדיין מרבית הנשים ממשיכות לעבוד עד יום הלידה.

דמי הלידה משולמים, כאמור, בשיעור של 100% מהשכר בתקופה שקדמה ללידה³. לפיכך גובה דמי הלידה מלמד על גובה שכרה של האישה באותה תקופה.

התחלקות תשלומי דמי הלידה על פי רמתם במונחי שכר ממוצע מוצגת בלוח מס' 9 שבנספח. חלקן של הנשים שקיבלו דמי לידה בסכום שלא עלה על רבע השכר הממוצע במשק היה כ-7% ב-1999, ושיעור זה דומה ב-3 השנים האחרונות. חלקה של קבוצה זו קטן מאוד מאז הוחל לשלם דמי לידה בגובה מלוא השכר, בנובמבר 1994. גם חלקן של מקבלות דמי לידה בגובה של עד מחצית השכר הממוצע – קטן. במקביל עלה חלקן של הנשים שגובה דמי הלידה שלהן מעל $\frac{3}{4}$ מהשכר הממוצע – ב-1999 כ-80% מהנשים שקיבלו דמי לידה השתכרו לא יותר מהשכר הממוצע במשק. זו עדיין רמת שכר נמוכה לעומת זו של הגברים. לתופעה זו כמה סיבות אפשריות:

³ באופן עקרוני התקופה המחושבת היא ממוצע השכר בשלושת החודשים שקדמו להפסקת העבודה בהיות האישה בהריון. בפועל, לגבי רוב הנשים, זהו ממוצע השכר בשלושת החודשים שקדמו ללידה.

1. גובה דמי הלידה, כמו השכר, מושפע ממאפיינים דמוגרפיים ותעסוקתיים. מאפיין מרכזי הוא גיל האישה. ככל שהגיל עולה, דמי הלידה גבוהים יותר (ר' לוח מס' 12). בעוד שדמי הלידה ששולמו לנשים עד גיל 24 היו כ-53% מהשכר הממוצע, דמי הלידה ששולמו לבנות 40 ויותר היו בשיעור של מלוא השכר הממוצע. כמחצית היולדות גילן עד 29 שנה והן בתחילת דרכן המקצועית, לכן שכרן נמוך יחסית.

2. חלקיות המשרה - ב-1999 כ-30% מהנשים עבדו במשרה חלקית כלשהי או לפי שעות. השכר הממוצע מתייחס למשרה מלאה של שכיר, ולעובדה שחלק ניכר מן הנשים עבדו במשרה חלקית יש השפעה על גובה שכרן ומשום כך גם על גובה דמי הלידה ששולמו להן. מלוח מס' 16 עולה שנשים שעבדו במשרה חלקית קיבלו, כצפוי, דמי לידה בשיעורים נמוכים ביחס לשכר הממוצע במשק.

3. שכרן של נשים נמוך מזה של גברים.

גובה דמי הלידה שונה באזורי המגורים השונים (ר' לוח מס' 11). דמי הלידה היו גבוהים ביישובי מרכז הארץ יותר מאשר בפריפריה. בסניף תל-אביב, לדוגמה, דמי הלידה היו ב-1999 ש"ח 141 בממוצע ליום (92.3% מהשכר הממוצע) ובסניף טבריה - 129 ש"ח (כ-61% מהשכר הממוצע).

גובה דמי הלידה שונה גם לפי המצב המשפחתי (ר' לוח מס' 13). דמי הלידה ששולמו לנשים הרווקות היו גבוהים לעומת יתר הנשים. התופעה מופיעה בכל קבוצות הגיל אבל היא בולטת במיוחד בקבוצות הגיל שמעל 30.

עולות חדשות

עולות חדשות זכאיות לדמי לידה ככל תושבת ותיקה - על-פי אותם קריטריונים הקבועים בחוק. עולה חדשה מוגדרת כאן כמי שעלתה מ-1990 ואילך. בשנים 1997-1999 קיבלו דמי לידה כ-21,300 נשים שעלו החל ב-1990. התפלגות הנשים שקיבלו דמי לידה לפי שנת העלייה ושנת התשלום מוצגת בלוח מס' 18 שבנספח.

בשנת 1997 העולות החדשות היוו 10.7% ממקבלות דמי הלידה, בשנת 1998 - 11.3%, ובשנת 1999 11.4%. מרבית הנשים האלה עלו לישראל בתחילת שנות ה-90. הדבר אינו מפתיע, שכן תנאי לקבלת הגמלה היא תקופת עבודה מינימאלית, ועל כן אך טבעי שמבין מקבלות דמי הלידה יהיה מספר גדול יותר של עולות "ותיקות". נוסף על כך, ככל שעוברות שנים רבות יותר מיום העלייה, הסיכוי למצוא עבודה גדל, מספר העובדות גדל וכך גם הזכאות לדמי לידה. עוד ייתכן, שההתערות בחברה הישראלית ושיפור המצב הכלכלי מגדילים את מספר הלידות בקרב העולות.

מאפיינים דמוגרפיים ותעסוקתיים של עולות חדשות

המאפיינים הדמוגרפיים שיוצגו להלן מתייחסים לעולות חדשות שקיבלו דמי לידה ב-1999. ניתן להניח שקבוצה זו מייצגת את כלל העולות שקיבלו דמי לידה, מפני שמציינת אותן הומוגניות, ומאפייניהן הדמוגרפיים אינם משתנים משנה לשנה.

כפי שהוזכר לעיל, מתחילת שנות ה-90 גדל בהתמדה שיעורן של העולות בכלל הנשים שקיבלו דמי לידה. ב-1992 העולות היו 2% מהנשים שקיבלו דמי הלידה, ב-1995 כ-8% וב-1999 כ-11% (ר' לוח 20 בנספח).

מרבית העולות החדשות שילדו היו נשואות (91%) והיתר (כ-9%) היו חד-הוריות, רובן הווקות. בקרב העולות יש יותר אמהות חד-הוריות מאשר בכלל אוכלוסיית היולדות (כ-4%). הגיל הממוצע של העולות שקיבלו דמי לידה היה 29, בדומה לגילן של כלל הנשים שקיבלו דמי לידה (30 שנה).

מרבית העולות (92%) היו זכאיות לדמי לידה בעבור 84 יום. פירוש הדבר שהן עבדו ב-10 מ-14 או ב-15 מ-22 החודשים שקדמו ללידה. כ-8% היו זכאיות לתשלום בעבור 42 יום – כלומר הן עבדו ב-6 מ-14 החודשים שקדמו ללידה. בקרב הוותיקות 94% היו זכאיות לדמי לידה בעבור מלוא התקופה. הפער בתקופת האכשרה בין שתי הקבוצות הולך ומצטמצם. ב-1995 90% מהעולות היו זכאיות לתשלום בגין מלוא התקופה לעומת 94% בקרב כלל היולדות. הסיבה לכך היא שמרבית העולות שקיבלו דמי לידה הן למעשה "ותיקות" – הן בארץ כבר כ-10 שנים, ודפוסי העבודה שלהן דומים לכלל האוכלוסייה.

סכום דמי הלידה ששולמו לעולות החדשות היה נמוך למדי. אצל כ-45% מהן הוא לא עלה על מחצית השכר הממוצע במשק, לעומת 35% בקרב כלל היולדות. הדבר מעיד על שכר נמוך יותר בקרב העולות החדשות. דמי הלידה היו 137 ש"ח ליום (כ-4,100 לחודש) שהיוו 65% מהשכר היומי הממוצע במשק, לעומת כ-73% בקרב כלל היולדות. שכר העולות נמוך אפוא ב-11% משכרן הממוצע של כלל היולדות.

הפער בשכר הולך ומצטמצם עם השנים. ב-1995 שכר העולות היה נמוך משכר כלל היולדות בכ-19% וב-1993 הוא היה נמוך בכ-25%.

דמי לידה לאב

החל במאי 1998 תוקן חוק הביטוח הלאומי למשך 3 שנים, בעקבות חוק עבודת נשים כהוראת שעה, באופן המאפשר לאב להחליף את בת זוגו בחלק מחופשת הלידה ולקבל דמי לידה. האב יכול להחליף את בת זוגו לאחר שחלפו 6 שבועות מהלידה ולמשך 21 ימים רצופים לפחות ובתנאי שהוא ובת זוגו צברו תקופת ביטוח כנדרש בתנאי הזכאות לדמי לידה. בדומה לדמי לידה לאישה, התשלום לאב הוא על-פי שכרו, ובתקופה שהם משולמים בעבורו אין הם משולמים בעבור בת זוגו.

דמי לידה לאב במדינות אירופה⁴

במספר מדינות באירופה יכולים אבות על-פי החוק לצאת לחופשת לידה. האפשרויות הנרחבות ביותר קיימות בשוודיה ובדנמרק. בשוודיה קיימת "גמלת הורות" – שאפשר לממשם החל מ-60 יום לפני הלידה ועד שהילד בן 8 שנים. 30 הימים הראשונים לאחר הלידה ניתנים לאם בלבד, יתר הזמן לפי בחירת בני הזוג. נוסף על כך – האב זכאי לעשרה ימי חופשה בתשלום בתכוף ללידה יחד עם האם. הזכאות ניתנת להורים שנולד להם ילד או שאימצו ילד עד גיל 10, או למי שלקח לאחזקתו ילד, כולל מי שחי עם אביו או אמו. שיעור הגמלה הוא 90% מהשכר, עם מינימום מובטח. על-פי הנתונים (מ-1993) – קרוב ל-100% מהאמהות וכ-39% מהאבות לוקחים חופשת הורות. אחוז האבות הלוקחים חופשת הורות עולה עם גיל הילד וכך גם מספר ימי החופשה. אבות לא נשואים לוקחים חופשה זו מעט יותר מאבות נשואים (42% לעומת 39%). האבות לקחו 27% מהחופשות וכ-10% מימי החופשה.

בדנמרק – זכאים אבות לחופשת לידה של שבועיים לאחר הלידה, יחד עם האם. חופשה של 10 שבועות נוספים יכולים לקחת האם או האב על-פי בחירתם. מהנתונים עולה שכ-4% מהאבות לוקחים חופשה זו.

בספרד – אם שני ההורים עובדים האב יכול לצאת לחופשת לידה של 4 מתוך 16 שבועות שמקנה החוק.

בבלגיה, בצרפת ובפורטוגל האב יכול לקחת חופשת לידה במקרה של מחלת האם או פטירתה. חוץ משוודיה ודנמרק, אין בידינו נתונים על המדינות שנזכרו אודות ניצול הזכאות לחופשת לידה לאבות.

דמי לידה לאב בישראל

מקור הנתונים

הנתונים שיוצגו להלן הם משני מקורות. המקור האחד הוא קובץ תשלומים שנתי של דמי לידה לאב, המכיל נתונים דמוגרפיים כגון גיל, מצב משפחתי ואזור מגורים, נתונים על הגמלה: מס' הימים שעבורם שולמה, גובה הגמלה ונתוני עבודה ושכר.

המקור השני הוא קובץ שאלונים שעליהם השיבו אבות שיצאו לחופשת לידה (השאלונים צורפו לטופס התביעה לדמי לידה). הנתונים נאספו ממועד החלת החוק במשך שנה. בשאלון היו מספר שאלות שמטרתן לאסוף מידע שלא היה בקובץ התשלומים.

הממצאים

החל במאי 1998, מועד החלת החוק, ועד סוף שנת 1999, 281 גברים קיבלו דמי לידה. באותה תקופה קיבלו דמי לידה 109,237 נשים. כלומר הגברים שקיבלו דמי לידה היוו כ-0.3% ממספר הנשים מקבלות הגמלה.

התפלגות הגברים שקיבלו דמי לידה לפי סניף והשוואתה לנשים שקיבלו דמי לידה באותם סניפים, מוצגת בלוח מס' 1 שבנספח.

מהלוח עולה כי ישנם סניפים שם שיעור האבות שלקחו חופשת לידה גבוה יחסית לאמהות. כך בנתניה, כפר-סבא, פתח-תקווה ראשון לציון תל-אביב וירושלים, נמצא שיעור גבוה יחסית לאמהות של אבות שלקחו חופשת לידה מסך כל האבות שיצאו לחופשת לידה. בסניפים נצרת, נהריה ואשקלון נמצא שיעור נמוך במיוחד.

בלוח מס' 2 מוצגת התפלגות לפי גיל של האבות שקיבלו דמי לידה. הגיל הממוצע היה קרוב ל-35 שנה. עם זאת מחציתם היו מעל גיל זה. הגיל הממוצע של הנשים שקיבלו דמי לידה הוא כ-30 והוא נשאר ללא שינוי לאורך מספר שנים. כלומר, הגברים שקיבלו דמי לידה היו מבוגרים יחסית.

רוב הגברים שקיבלו דמי לידה היו נשואים (94%), והיתר רווקים (4%) או גרושים (2%). מבדיקת המקרים עולה כי האבות החד-הוריים לכאורה מגדלים את תינוקם עם בת-זוג. ישנה התאמה למצב המשפחתי של בת הזוג: 188 מהמקבלים ב-1999 (כ-95%) היו נשואים, 3% שם שני בני הזוג רווקים ואצל היתר (כ-2%) המצב המשפחתי של הגבר והאישה היה שונה.

מעט האבות שיצאו לחופשת לידה היו עולים חדשים (כ-4%). שיעור העולות החדשות בקרב נשים שקיבלו דמי לידה בשנת 1999 היה כ-11% - גבוה בהרבה משיעור הגברים העולים שיצאו לחופשת לידה.

מבחינת מאפייני עבודה ושכר 80% מהגברים היו שכירים, 18% עצמאיים וכ-2% חברי קיבוץ. מבין הגברים היהודים המועסקים היו ב-1999 כ-84% שכירים, 2.8% חברי קיבוץ והיתר עצמאיים או מעסיקים. עולה מכך שהתפלגות המעמד בעבודה של גברים שונה מזו של נשים ושיעור העצמאיים בקרב גברים שיצאו לחופשת לידה דומה לשיעורם בקרב הגברים העובדים.

נתון מעניין נוסף הוא גובה דמי הלידה ליום 382 ש"ח בממוצע, סכום הגבוה בכ-80% מהשכר הממוצע. ממוצע דמי הלידה של נשים שחלקו את חופשת הלידה שלהם עם בני זוגן היה גבוה בכ-12% מהשכר הממוצע במשק, בעוד שממוצע דמי הלידה בקרב כלל הנשים היה 73% מהשכר הממוצע. עולה מכך ששכרן של נשים שחלקו את חופשת הלידה עם בני זוגם היה גבוה משל יתר הנשים. מהנתונים עולה עוד (ר' לוח מספר 3) שגובה דמי הלידה ליום של מרבית הגברים שקיבלו דמי לידה (91%) היה מעל השכר הממוצע במשק.

החופשה הממוצעת של הגבר ארכה 35 ימים ב-1998 ו-36 ימים ב-1999. כלומר יותר מהמינימום הנדרש של 21 יום, אך פחות מהמקסימום האפשרי שהוא 42 יום.

---

⁴ מקור הנתונים: Social Protection in the Member States of the European Union, 1998.

כאמור, בשנת ההפעלה הראשונה התבקשו הגברים למלא שאלון לצורכי מחקר. באמצעות השאלון ניסו לעמוד על מספר פרטים שלא ניתן להוציאם מהמערכת הממוכנת.

השאלות התייחסו לדרך קבלת המידע על חופשת לידה לאב, על הסיבות לציאה לחופשת לידה על עמדת בת הזוג בנוגע לחופשת הלידה ועל עיסוקה של בת הזוג בתום חופשת הלידה שלה.

מתוך 202 גברים שתבעו קצבה בשנת ההפעלה הראשונה ונשלח אליהם שאלון, התקבלו חזרה 132 שאלונים (65%), מהם 20 של גברים שתביעתם נדחתה בסופו של דבר – כך שהממצאים מתייחסים ל-112 גברים שקיבלו דמי לידה בשנת ההפעלה הראשונה.

מהשאלונים עולה שמרבית האבות (74%) ידעו על האפשרות לצאת לחופשת לידה מכלי התקשורת, ל-13.5% הדבר נודע מחברים, לעוד 4% הדבר נודע בבית החולים וליתר בדרכים אחרות.

65% מהזוגות הצהירו שהרעיון לקחת חופשת לידה לאב היה של שני בני הזוג, 15% הצהירו שהרעיון היה של האב ו-20% שהרעיון היה של האם.

מעניינות היו הסיבות לחופשת הלידה, כפי שדיווחו הגברים: 31% רצו לעזור לטפל בתינוק, 47% רצו לעזור לבת הזוג, בין היתר מסיבות בריאות, 14% דיווחו שהסיבה היא כלכלית – יותר משתלם שבת הזוג תעבוד. ליתר (כ-8%) היו סיבות אחרות.

בתשובה לשאלה "מה עשתה בת הזוג בסיום חופשת הלידה" – ענו כ-70% שבת הזוג חזרה לעבודה, 18% דיווחו שיצאה לחל"ת, כ-6% מבנות הזוג לקחו חופשה שנתית והיתר (כ-6%) דיווחו על סיבות אחרות.

על-פי דיווחם של הגברים, כל בנות הזוג נתנו הסכמתן לחופשת הלידה - 89% דיווחו שהן תמכו ברעיון ו-11% שהן הסכימו לו. מבחינה משפחתית, למרבית הזוגות זו לא היתה ראשונה: ל-66% מהם היו ילדים נוספים – לרובם זוהי לידה שנייה או שלישית.

**לוח מס' 1: גברים שקיבלו דמי לידה ואחוז הנשים שקיבלו דמי לידה לפי סניף
(מספרים מוחלטים ואחוזים)**

נשים שקיבלו דמי לידה (אחוזים)	גברים שקיבלו דמי לידה		סניף
	אחוזים	מספרים	
100.0	100.0	281	סך הכול
3.4	2.5	7	טבריה
3.1	1.4	4	עפולה
3.1	1.4	4	נצרת
4.1	0.7	2	נהריה
2.4	2.1	6	קריות
4.6	3.6	10	חיפה
4.1	3.2	9	חדרה
4.9	6.0	17	נתניה
5.8	10.7	30	כפר סבא
6.6	7.8	22	פתח תקווה
6.9	7.1	20	רמלה
8.5	6.4	18	רחובות
3.6	4.3	12	ראשון לציון
1.9	1.1	3	אשקלון
5.2	9.3	26	תל אביב
4.4	3.2	9	יפו
7.6	5.7	16	רמת גן
13.7	16.7	47	ירושלים
7.0	5.7	16	באר שבע

לוח מס' 2: גברים שקיבלו דמי לידה, לפי גיל (מספרים ואחוזים)

גיל (אחוזים)				סך הכול	שנה
40+	39-35	34-30	29-25		
14.3	38.1	39.7	7.9	63	1998
18.4	31.6	34.4	15.6	218	1999

**לוח מס' 3: דמי הלידה ליום כאחוז מהשכר הממוצע במשק, בקרב גברים שקיבלו דמי לידה
ובנות זוגן – 1999**

אחוז מהשכר הממוצע					סך הכול	גברים בנות הזוג
100%+	100%-50%	50%-25%	עד 25%			
182	15	2	-	199	סך הכול	
4.5	1.0	-	-	11	עד 25%	
17.1	3.5	0.5	-	42	50%-25%	
34.2	2.0	0.5	-	73	100%-50%	
35.7	1.0	-	-	73	100%+	

נספח לוחות - שמירת הריון

לוח מס' 1 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי סניף (מספרים מוחלטים)

1996 - 1999

1999	1998	1997	1996	סניף
3,049	4,199	3,795	3,551	סך הכול
424	516	540	486	ירושלים
141	188	208	189	תל אביב
112	163	149	132	חיפה
71	94	110	82	אשקלון
263	391	316	316	באר שבע
67	72	64	48	חדרה
106	147	118	211	טבריה
159	226	220	185	יפו
166	222	160	162	כפר סבא
116	189	178	118	נהריה
74	103	107	66	נצרת
112	151	135	110	נתניה
64	117	87	91	עפולה
169	243	197	213	פתח תקוה
90	114	111	115	קריות
264	387	319	324	רחובות
177	218	171	145	ראשון לציון
241	306	302	279	רמלה
233	352	303	279	רמת גן

;

לוח מס' 2 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי גיל האישה (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1996 - 1999

גיל ממוצע	גיל (אחוזים)					סך הכול	תקופה
	40+	35 - 39	30 - 34	25 - 29	עד 24		
29.7	4.3	14.7	29.2	36.2	15.5	3,551	1996
30.1	5.2	15.8	29.0	35.0	14.9	3,795	1997
30.0	5.3	14.3	29.3	36.5	14.5	4,189	1998
1.0	4.7	15.7	29.6	35.3	14.7	3,049	1999

**לוח מס' 3 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי מצב משפחתי ושנת תשלום
(מספרים מוחלטים ואחוזים)**

1999 - 1996

מצב משפחתי (אחוזים)				סך הכול	שנה
גרופה	אלמנה	רווקה	נשואה		
3.2	0.2	1.5	95.1	3,551	1996
2.4	0.2	1.2	96.2	3,795	1997
2.1	0.2	2.2	95.5	4,189	1998
1.9	0.0	1.8	96.3	3,049	1999

לוח מס' 4 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי מספר שנות לימוד (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1996

מספר שנות לימוד (אחוזים)					סך הכול	שנה
לא ידוע	12 +	10 - 12	7 - 9	1 - 6		
29.9	26.9	42.0	1.1	0.1	3,551	1996
19.3	31.5	47.4	1.6	0.3	3,795	1997
7.9	37.5	53.5	1.0	0.1	4,189	1998
4.3	40.3	53.8	1.2	0.3	3,049	1999

לוח מס' 5 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי מעמד בעבודה (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1996

מעמד בעבודה (אחוזים)			סך הכול	שנה
חברת קיבוץ או מושב שיתופי	עצמאית	שכירה		
2.2	4.1	93.7	3,551	1996
1.8	4.2	93.9	3,795	1997
1.5	4.4	94.1	4,189	1998
1.6	4.7	93.7	3,049	1999

**לוח מס' 6 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי שכרן החודשי הממוצע
כאחוז מהשכר הממוצע במשק (מספרים מוחלטים ואחוזים)**

1999 - 1996

שכר חודשי ממוצע (אחוזים)					סך הכול	שנה
יותר מהשכר הממוצע	3\4 - מלוא השכר הממוצע	3\4 - 1\2 השכר הממוצע	1\2 - 1\4 השכר הממוצע	עד 1\4 מהשכר הממוצע		
9.2	15.6	23.9	39.3	12.0	3,551	1996
9.7	17.3	24.5	36.5	12.0	3,795	1997
11.2	16.4	25.2	35.5	11.7	4,189	1998
10.2	18.4	25.3	34.9	11.2	3,049	1999

**לוח מס' 7 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי גובה הגמלה
כאחוז מהשכר הממוצע במשק**

1999 - 1996

גובה הגימלה לשמירת הריון (אחוזים)			סך הכול	שנה
70% - 50% מהשכר הממוצע	50% - 25% השכר הממוצע	עד 25% מהשכר הממוצע		
49.0	39.1	11.8	3,551	1996
55.4	36.3	8.3	3,795	1997
56.9	35.6	7.5	4,189	1998
59.5	34.2	6.3	3,049	1999

**לוח מס' 8: נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון, לפי בסיס לתשלום
(מספרים מוחלטים ואחוזים)**

1999 - 1996

בסיס לתשלום (אחוזים)		סך הכול	שנה
תשלום מקסימאלי *	שכר האישה		
34.8	65.2	100	1996
35.7	64.3	100	1997
34.4	65.6	100	1998
36.0	64.0	100	1999

* 70% מהשכר הממוצע.

**לוח מס' 9 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון ותשלום אחר לפי מקור תשלום
(מספרים מוחלטים ואחוזים)**

1999 - 1996

מקור תשלום (אחוזים)				סך הכול	שנה
דמי מחלה	דמי פגיעה	דמי חופשה	שמירת הריון מהמוסד		
9.5	0.1	1.5	88.8	3,551	1996
8.6	0.1	1.4	89.9	3,795	1997
8.4	0.1	1.3	90.2	4,189	1998
8.5	0.3	1.2	90.1	3,049	1999

**לוח מס' 10: נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי משך שמירת ההריון
(מספרים מוחלטים ואחוזים)**

1999 - 1996

משך שמירת ההריון (אחוזים)				סך הכול	שנה
שישה - תשעה חודשים	שלושה - שישה חודשים	חודשיים - שלושה חודשים	חודש		
13.1	25.3	59.3	2.3	3,551	1996
12.6	27.9	57.6	1.9	3,795	1997
11.2	27.1	59.4	2.3	4,189	1998
9.3	23.7	65.3	1.7	3,049	1999

**לוח מס' 11 : נשים שקבלו גמלה לשמירת הריון לפי מספר תקופות של שמירת ההריון
(מספרים מוחלטים ואחוזים)
1999 - 1996**

מספר תקופות (אחוזים)			סך הכול	תקופה
1	2	3 ויותר		
94.3	5.4	0.3	3,551	1996
94.3	5.3	0.3	3,795	1997
95.2	4.4	0.3	4,189	1998
96.2	3.7	0.1	3,049	1999

נספח לוחות - דמי לידה

לוח מס' 1: נשים שקיבלו דמי לידה ונשים בכוח העבודה האזרחי (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999-1955

נשים בכוח העבודה			נשים שקיבלו דמי לידה			שנה
אחוז מכח העבודה האזרחי	אחוז גידול תקופתי	סך הכול ¹ (אלפים)	אחוז מכל היולדות	אחוז גידול תקופתי	סך הכול	
26.5	-	154.6	19.6	-	8,735	1955
27.3	22.3	189.1	25.5	50.2	13,118	1960
29.4	33.8	253.0	28.4	31.3	17,225	1965
29.3	17.7	297.9	31.3	44.2	24,843	1970
31.6	27.8	380.8	36.0	40.6	34,918	1975
35.7	26.4	481.2	41.1	13.9	39,785	1980
38.2	16.1	558.8	42.1	7.5	42,755	1985
41.1	19.8	669.5	41.3	1.1	43,230	1990
45.7	36.3	912.8	48.3	28.6	55,597	1995
45.8	6.3	970.0	52.5	9.4	60,800	1997
46.3	4.1	1,010.0	50.3	6.2	64,545	1998
47.3	5.0	1,060.0	53.0	2.2	65,936	1999

(1) במקור: שנתון סטטיסטי לישראל, מס' 50, 1999, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

לוח מס' 2: נשים שקיבלו דמי לידה לפי סניף (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1997

1999		1998		1997		סניף
אחוזים	מספרים מוחלטים	אחוזים	מספרים מוחלטים	אחוזים	מספרים מוחלטים	
100.0	65,936	100.0	64,545	100.0	60,800	סך הכול ¹
13.7	9,023	13.6	8,788	14.2	8,638	ירושלים
5.2	3,411	5.2	3,360	5.5	3,337	תל אביב
4.4	2,873	4.3	2,745	4.6	2,798	חיפה
1.9	1,225	2.0	1,308	2.1	1,295	אשקלון
7.0	4,642	7.0	4,491	6.8	4,148	באר שבע
4.1	2,677	3.9	2,517	3.7	2,269	חדרה
3.4	2,216	3.4	2,207	3.6	2,217	טבריה
4.4	2,885	4.7	3,038	4.8	2,927	יפו
5.8	3,812	5.8	3,765	5.7	3,477	כפר סבא
4.1	2,691	4.4	2,809	4.1	2,468	נהריה
3.1	2,055	3.0	1,944	2.8	1,680	נצרת
4.9	3,199	4.8	3,118	4.6	2,801	נתניה
2.7	1,759	2.7	1,769	2.8	1,730	עפולה
6.6	4,349	6.1	3,952	6.1	3,705	פתח תקוה
2.4	1,561	2.6	1,653	2.7	1,628	קריות
8.5	5,580	8.5	5,461	8.7	5,289	רחובות
3.6	2,390	3.5	2,265	3.2	1,953	ראשון לציון
6.9	4,565	6.6	4,284	5.8	3,517	רמלה
7.6	5,023	7.9	5,071	8.1	4,923	רמת גן

(1) כולל לא ידוע ואחר.

לוח מס' 3 : נשים שקיבלו דמי לידה וכלל היולדות לפי גיל (מספרים מוחלטים, אחוזים וממוצעים) -

1999 - 1985

גיל ממוצע		נשים שקיבלו דמי לידה (אחוזים)					סך הכול (מספרים מוחלטים)	שנה
כלל היולדות	נשים שקיבלו דמי לידה	40+	39-35	34-30	29-25	עד 24		
28.2	29.2	-	¹ 15.3	28.4	37.8	18.5	42,755	1985
28.4	29.2	2.1	14.1	28.5	36.7	18.6	42,742	1986
28.2	29.6	3.3	15.3	29.0	34.4	18.0	43,230	1990
28.3	29.8	4.1	15.8	28.8	35.6	15.7	55,597	1995
28.4	29.8	4.2	15.0	28.9	36.6	15.4	60,800	1997
28.4	29.9	4.3	15.1	28.9	36.5	15.2	64,545	1998
..	29.8	4.2	14.8	29.1	36.4	15.4	65,936	1999

(1) נתון זה מתייחס לגילאי +35.

לוח מס' 4 : נשים שקיבלו דמי לידה לפי מצב משפחתי וגיל (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1997

מצב משפחתי (אחוזים)				סך הכול ¹ (מספרים מוחלטים)	גיל
רווקה	גרשה	אלמנה	נשואה		
1997					
967	869	101	58,728	60,800	סך הכול (מספרים)
100.0	100.6	100.0	100.0		(אחוזים)
10.7	7.7	4.0	15.6	9,337	עד 24
20.5	20.8	21.8	37.1	22,230	29-25
25.0	28.8	38.6	28.9	17,567	34-30
26.5	29.7	25.7	14.6	9,134	39-35
17.3	13.6	9.9	3.8	2,532	40+
1998					
1,206	898	93	62,113	64,545	סך הכול (מספרים)
100.0	100.0	100.0	100.0		(אחוזים)
17.3	5.8	9.7	21.8	13,854	עד 24
24.2	19.9	20.4	37.8	24,051	29-25
24.1	34.3	29.0	25.8	16,709	34-30
20.9	28.9	26.9	12.2	8,122	39-35
13.5	11.1	14.0	2.4	1,809	40+
1999					
1,290	1,004	86	63,315	65,956	סך הכול (מספרים)
100.0	100.0	100.0	100.0		(אחוזים)
13.5	4.7	2.4	15.6	10,135	עד 24
20.2	19.9	30.2	37.2	24,121	29-25
25.7	28.9	27.9	29.2	19,211	34-30
22.2	32.5	26.7	14.3	9,734	39-35
18.4	14.0	12.8	3.7	2,755	40+

לוח מס' 5 : נשים שקיבלו דמי לידה לפי מעמד בעבודה (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1980

מעמד בעבודה (אחוזים)			סך הכולל ¹ (מספרים מוחלטים)	שנה
חברת קיבוץ או מושב שיתופי	עצמאית	שכירה		
6.2	3.1	90.3	39,785	1980
6.2	2.1	91.1	42,755	1985
4.1	2.2	93.2	43,230	1990
3.4	3.1	93.4	55,597	1995
2.6	3.0	94.3	60,800	1997
2.6	2.9	94.5	64,545	1998
2.1	3.0	94.8	65,936	1999

(1) כולל לא ידוע ואחר.

לוח מס' 6 : נשים שקיבלו דמי לידה לפי משך תקופת האכשרה (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1980

שנה	סך הכול ¹ (מספרים מוחלטים)	משך תקופת האכשרה (אחוזים)		
		10 חודשים מ-14	10 חודשים מ-18 ²	15 חודשים מ-22
1980	39,785	97.6	0.5	1.6
1985	42,755	97.2	0.8	1.9
1990	43,230	94.6	-	0.6
1995	55,597	93.7	-	0.4
1997	60,800	92.7	-	0.6
1998	64,545	93.2	-	0.6
1999	65,936	93.3	-	0.6

(1) כולל לא ידוע ואחר.

(2) ב- 1 באפריל 1986 בוטל משך אכשרה זה.

(3) עד 1 באפריל 1986 תקופת אכשרה מזכה עולות חדשות וישראליות שחזרו משהייה בחו"ל.

לוח מס' 7 : שכירות שקיבלו דמי לידה לפי חלקיות המשרה (מספרים מוחלטים)

1999 - 1990

שנה	סך הכול ¹	משרה מלאה ויותר	מחצית המשרה עד משרה מלאה	עד מחצית המשרה ²	משרה לפי שעות
1990	43,230	28,660	12,648	..	..
1995	55,597	31,619	6,771	..	..
1997	57,839	45,555	5,096	6,707	481
1998	61,615	48,301	5,280	7,443	591
1999	63,138	45,740	7,265	8,774	1,359

(1) בשנים 1989 עד 1995 כולל חלק משרה בלתי ידוע.

(2) עד 1995 הנתונים מתייחסים למשרה חלקית כלשהי.

לוח מס' 8 : נשים שקיבלו דמי לידה לפי מועד הפסקת העבודה (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1986

מועד הפסקת העבודה (אחוזים)			סך הכול (מספרים מוחלטים)	שנה
לפני הלידה 42 יום או יותר	עד 42 יום לפני הלידה	יום הלידה ¹		
30.8	8.5	60.7	42,742	1986
32.9	7.9	59.2	43,230	1990
8.1	26.3	65.6	55,597	1995
13.5	25.3	60.6	60,800	1997
13.4	25.0	61.9	64,545	1998
13.4	24.5	62.8	65,936	1999

(1) כולל אמהות מאמצות, ששיעורן בין 0.4% - 0.5% מכלל המקבלות.

לוח מס' 9: נשים שקיבלו דמי לידה לפי גובה דמי הלידה (מספרים מוחלטים ואחוזים)

1999 - 1980

גובה דמי הלידה (אחוזים)					סך הכול (מספרים מוחלטים)	שנה
יותר מהשכר הממוצע	עד 3/4 מלוא השכר הממוצע	עד 1/2 השכר הממוצע	עד 1/4 השכר הממוצע	עד 1/4 השכר הממוצע		
3.4	8.1	22.1	44.4	22.0	39,785	1980
2.2	4.0	16.8	42.8	34.2	42,755	1985
3.3	5.7	21.6	52.3	17.1	43,230	1990
17.9	16.6	25.8	30.3	9.3	55,596	1995
16.3	16.4	27.1	31.8	8.3	60,800	1997
19.5	17.9	27.9	28.0	6.7	64,545	1998
19.0	17.1	28.9	28.0	7.9	65,936	1999

לוח מס' 10 : גובה דמי הלידה בממוצע ליום (מחירים שוטפים וקבועים (ש"ח)

וכאחוז מהשכר היומי הממוצע) 1999 - 1980

דמי לידה ממוצעים ליום			שנה
כאחוז מהשכר היומי הממוצע	מחירים קבועים (1998)	מחירים שוטפים	
45.5	66.0	¹ 53.7	1980
40.4	60.0	10.5	1985
44.8	79.0	35.4	1990
69.8	127.0	99.0	1995
73.3	139.0	133.0	1997
73.7	144.0	144.0	1998
73.2	146.0	154.0	1999

(1) נתון זה הוא בשקלים ישנים.

לוח מס' 11 : גובה דמי לידה בממוצע ליום לפי סניף (במחירים שוטפים וכאחוז מהשכר היומי הממוצע)

1999 - 1997

1999		1998		1997		סניף
כאחוז מהשכר היומי הממוצע במשק	ממוצע ליום (מחירים שוטפים, ש"ח)	כאחוז מהשכר היומי הממוצע במשק	ממוצע ליום (מחירים שוטפים, ש"ח)	כאחוז מהשכר היומי הממוצע במשק	ממוצע ליום (מחירים שוטפים, ש"ח)	
73.2	154	73.7	144	73.3	133	סך הכול
68.5	144	71.2	139	70.6	128	ירושלים
92.3	194	92.2	180	90.4	164	תל אביב
78.0	164	77.8	152	77.7	141	חיפה
65.2	137	63.5	124	63.4	115	אשקלון
68.0	143	68.6	134	68.4	124	באר שבע
64.2	135	66.1	129	66.7	121	חדרה
61.4	129	61.4	120	61.2	111	טבריה
75.6	159	74.2	145	74.4	135	יפו
93.7	197	93.2	182	91.0	165	כפר סבא
65.2	137	64.5	126	65.0	118	נהריה
56.6	119	57.3	112	60.1	109	נצרת
73.2	154	74.2	145	72.8	132	נתניה
64.2	135	63.5	124	63.9	116	עפולה
81.3	171	81.4	159	80.5	146	פתח תקוה
70.9	149	69.6	136	70.0	127	קריות
67.5	142	68.6	134	68.4	124	רחובות
84.2	177	85.5	167	82.7	150	ראשון לציון
71.8	151	72.2	141	70.6	128	רמלה
78.9	166	79.4	155	79.4	144	רמת גן

לוח מס' 12 : גובה דמי לידה בממוצע ליום לפי גיל (מחירים שוטפים וכאחוז מהשכר היומי הממוצע במשק)

1999 - 1985

כאחוז מהשכר היומי הממוצע במשק						ממוצע ליום (מחירים שוטפים, ש"ח)	שנה
40+	¹ 39 - 35	34 - 30	29 - 25	עד 24	סך הכול		
	46.6	44.7	41.0	32.0	40.4	10.5	1985
55.7	53.4	49.5	43.6	35.1	44.8	35.4	1990
89.5	84.3	77.3	65.0	47.5	69.8	100.2	1995
97.6	87.7	82.2	68.4	48.0	73.3	133.0	1997
96.1	91.0	83.3	73.1	51.1	73.7	144.0	1998
100.4	90.4	85.6	76.1	52.8	73.2	154.0	1999

(1) נתון זה מתייחס לגילאי +35.

לוח מס' 13 : גובה דמי לידה בממוצע ליום לפי מצב משפחתי וגיל

(מחירים שוטפים וכאחז מהשכר היומי הממוצע במשק) 1999 - 1997

כאחז מהשכר היומי הממוצע במשק					ממוצע ליום (מחירים שוטפים, ש"ח)	גיל
רווקה	גרשה	אלמנה	נשואה	סך הכול		
1997						
						סך הכול
88.2	76.0	68.9	73.3	73.3	133	
41.3	46.3	36.9	48.0	48.0	87	עד 24
61.7	53.5	55.2	68.9	68.4	124	29 - 25
85.4	78.3	74.4	82.1	82.2	149	34 - 30
104.2	87.1	66.7	87.1	87.7	159	39 - 35
129.5	97.0	95.4	95.4	97.6	177	40+
1998						
						סך הכול
87.0	76.3	74.2	73.7	73.7	144	
47.6	44.5	47.1	51.7	51.1	100	עד 24
70.1	59.9	75.8	73.2	73.1	143	29 - 25
92.3	75.3	73.7	83.5	83.3	163	34 - 30
101.9	85.5	76.8	91.1	91.0	178	39 - 35
135.7	100.9	86.5	92.2	96.1	188	40+
1999						
						סך הכול
91.8	75.1	66.6	73.2	73.2	154	
44.2	41.4	43.8	48.0	52.8	114	עד 24
65.2	55.7	70.4	68.0	76.1	160	29 - 25
86.1	69.9	68.5	77.5	85.6	180	34 - 30
94.7	79.4	71.3	84.7	90.4	190	39 - 35
126.1	93.7	80.4	85.6	100.4	212	40+

לוח מס' 14 : גובה דמי לידה במוצע ליום לפי מעמד בעבודה (במחירים שוטפים וכאחז מהשכר היומי הממוצע במשק)

1999 - 1980

כאחז מהשכר היומי הממוצע במשק				ממוצע ליום (מחירים שוטפים, ש"ח)	שנה
חברת קיבוץ או מושב שיתופי	עצמאית	שכירה	סך הכול		
43.4	25.8	46.2	45.5	¹ 54.0	1980
32.3	27.9	42.2	40.4	10.5	1985
39.7	47.7	45.8	44.8	35.4	1990
41.6	68.6	70.5	69.8	100.2	1995
37.5	64.5	74.4	73.3	133.0	1997
38.3	65.4	74.6	73.7	144.0	1998
41.9	67.1	73.7	73.2	154.0	1999

(1) נתון זה הוא בשקלים ישנים.

**לוח מס' 15: גובה דמי לידה בממוצע ליום לפי תקופת האכשרה
(במחירים שוטפים וכאחוז מהשכר הממוצע במשק)**

1999 - 1980

אחוז מהשכר היומי הממוצע במשק					מחירים שוטפים	שנה
6 חודשים מ-14 ³	15 חודשים מ-22	10 חודשים מ-18 ²	10 חודשים מ-14	סך הכול		
31.7	32.2	26.2	45.7	45.5	54 ¹	1980
33.8	27.9	21.2	41.6	40.4	11	1985
29.4	34.6	--	46.1	44.8	35	1990
44.5	45.2	--	71.7	69.8	100	1995
46.3	46.3	--	75.5	73.3	133	1997
47.0	47.0	--	75.6	73.6	144	1998
45.2	45.2	--	75.6	73.2	154	1999

(1) נתון זה הוא בשקלים ישנים.

(2) ר' הערה 2 בלוח מס' 8.

(3) ר' הערה 3 בלוח מס' 8.

**לוח מס' 16 : גובה דמי לידה בממוצע ליום לפי חלק המשרה
(במחירים שוטפים וכאחוז מהשכר היומי הממוצע במשק)
1999 - 1990**

כאחוז מהשכר היומי הממוצע				ממוצע ליום (מחירים שוטפים)	שנה
לפי שעות	עד מחצית משרה ¹	מחצית משרה עד משרה מלאה	משרה מלאה ויותר		
..	25.0	39.1	40.9	36	1990
..	39.5	68.6	72.9	100	1995
89.8	41.3	63.9	79.3	133	1997
81.8	40.4	62.4	80.2	144	1998
64.2	40.4	59.5	82.3	154	1999

(1) עד 1995 הנתונים מתייחסים למשרה חלקית כלשהי.

לוח מס' 17 : דמי לידה בממוצע ליולדת (מחירים שוטפים וקבועים)

1999 - 1980

דמי לידה בממוצע ליולדת			שנה
אחוז שינוי לעומת שנה קודמת (מחירי 1998)	מחירים קבועים (ש"ח 1998)	מחירים שוטפים	
..	5,550	4,491.0	1980
89.4	4,962	876.0	1985
30.1	6,487	2,892.3	1990
51.8	10,210	7,983.3	1995
3.4	11,364	10,778.2	1997
3.2	11,732	11,737.3	1998
2.5	12,030	12,655.4	1999

לוח מס' 18 : נשים ועולות חדשות שקיבלו דמי לידה

1999 - 1992

שנה	נשים שקיבלו דמי לידה	עולות חדשות שקיבלו דמי לידה	שיעור העולות החדשות בקרב מקבלות דמי לידה
1992	44,994	884	2.0
1993	48,733	1,864	3.8
1994	52,000	2,986	5.7
1995	55,600	4,625	8.3
1997	60,800	6,533	10.7
1998	64,545	7,276	11.3
1999	65,936	7,493	11.4

לוח מס' 19 : גובה דמי לידה בממוצע ליולדת (מחירים שוטפים וקבועים ואחוזי שינוי)

1999 - 1980

דמי לידה בממוצע ליולדת			שנה
אחוז שינוי לעומת שנה קודמת	מחירים קבועים (ש"ח) 1998	מחירים שוטפים	
..	5,550	4,491.0	1980
89.4	4,962	876.0	1985
30.1	6,487	2,892.3	1990
51.8	10,210	7,983.3	1995
3.4	11,364	10,778.2	1997
3.2	11,732	11,737.3	1998
2.5	12,030	12,655.4	1999

לוח מס' 20: סך כל תשלומי ענף אימהות לפי גמלה (מליוני ש"ח)

1999 - 1980

שמיירת הריון	דמי לידה	מענק לידה			סך כל תשלומי גמלאות	שנה
		ציוד לנולד	אשפוז	סך הכול		
מחירים שוטפים						
..	171.0	266.0	..	266.0	437.0	1980
..	38.6	66.5	..	66.5	105.1	1985
..	134.3	54.3	205.7	260.0	394.3	1990
6,313	465.3	101.5	495.7	597.2	1,062.5	1995
21,342	601.5	115.4	584.7	700.1	1,301.6	1996
27,217	685.9	134.0	696.7	830.7	1,516.6	1997
32,008	785.1	157.0	797.1	950.8	1,739.2	1998
36,200	889.2	171.0	797.1	961.2	1,857.4	1999
מחירים קבועים (1998)						
..	211.0	328.4	..	328.4	539.4	1980
..	218.6	377.0	..	377.0	595.6	1985
..	301.2	121.9	..	121.9	423.1	1990
8,074	595.0	129.8	634.0	763.8	1,358.8	1995
24,527	691.2	132.6	672.0	804.6	1,495.8	1996
28,696	723.2	141.3	734.8	876.1	1,599.3	1997
32,008	785.1	157.5	793.8	951.3	1,736.4	1998
34,411	845.3	162.7	754.0	916.7	1,762.0	1999

(1) לא כולל הוצאות מינהל.